

6 Eylül 1964.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Genel Merkezi

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar Ankara'da yapılan Genel Yönetim Kurulu toplantısında özet olarak aşağıdaki konuşmayı yapmıştır.

KIBRIS MESELESİ :

1.- Kıbrıs buhranı çok ciddi bir safhaya gelmiş bulunuyor. Başbakan Büyük Mecliste yaptığı son konuşmada bir Türk-Yunan Savaşına doğru gidildiğini söyledi. Bu korkunç bir ihtimaldir. Fakat Savaş patlamadıkça bütün umit kapıları kapanmış olmayacağına göre, son dakikaya kadar barışçı bir çözüm yolu bulmak için inatla çalışmak gerekiyor.

Şimdiye kadar İngilterenin ve Amerikanın arabuluculuğu ile bir çözüm bulunmaya çalışılmıştır. Oysa, bu iki devletin müdahalesi Kıbrıs buhranının büsbütün alevlenmesine sebep olmuştur. Son zamanlarda Makaryosun mesele ile Sovyetler Birliğini ve Mısırda ilgilendirmek için gayret sarfettiği görülmektedir. Böylece mesele büsbütün çözülmez hale gelecektir.

2.- Bundan dolayı Kıbrıs buhranı ile doğrudan doğruya ilgisi bulunmayan Devletleri dışarıda bırakarak bir çözüm aramak bize makul ve herhalde denenmesi gereken yeni bir yol olarak görünüyor.

Bizce Türkiye mesele ile doğrudan doğruya ilgili taraf olarak Yunanistan ve Kıbrıslı Türk ve Rum Cemaatları temsilcilerini acele olarak bir yuvarlak masa konferansına davet etmelidir.

Gerçekten de Kıbrıs buhranı ile doğrudan doğruya ilgili olan taraflar Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıslı Türk ve Rum Cemaatleridir. Doğrudan doğruya ilgili taraf bunlar olduğuna göre çözüm yolunu bunların kendi aralarında aramaları en doğru hareket tarzı olacaktır.

Ne İngiltere, ne Amerika ne Sovyet Rusya ne de her hangi başka bir Devlet Kıbrıs Buhranının çözümüne karıştırılmamalıdır.

3.- Bazılarınca İngilterenin de ilgili taraf olduğu ileri sürülerek müzakerelere katılması istenebilir.

Yeni şartlar arıyoruz. Kör düğüm haline gelmiş Kıbrıs Buhranının çözümünü mümkün kılacak yeni şartlar şimdiye kadar büyük Devletlerin gölgesinde çözüm aranması yolunda olmayacaktır. Bu sefer Büyük Devletler dışında bir konferans toplama şekli denenmelidir. Bundan dolayı da İngiliz üsleri sonra ele alınacak bir mesele olarak konferansta müzakere konusu edilmemelidir. Üsler meselesi bertaraf edilince, İngilterenin konferansa katılması için sebep kalmaz. Kaldı ki İngilterenin Ada üzerinde ileri sürebileceği bütün iddialar sömürgeciliğin bir kalıntısından ibaret olduğundan, Birleşmiş Milletler Anayasası ve Dünya Kamu oyu karşısında iltifata şayan görülemez. Kıbrıs meselesi bir çözüme kavuşturulduktan sonra Adadaki İngiliz üsleri ayrı bir müzakere konusu olarak ele alınabilir.

4.- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi bir arabulucu tayin etmiş olduğuna göre Türkiye, Yunanistan ve Türk ve Rum Cemaatlerinin katılacağı yuvarlak masa konferansına bu arabulucunun davet edilmesi de yararlı olacaktır.

5.- Meseleye Büyük Devletlerin dışında bir çözüm aramak için Türkiyenin ilgili taraflar arasında böyle bir Konferans tertip etmesi

Türkiyeye büyük itibar kazandıracaktır. Gerçekten de üçüncü Dünya Devletleri diye adlandırılan Asyanın, Afrikanın tarafsız genç Devletleri bu teşebbüsü sempati ile karşılayacaklar ve destekliyeceklerdir. Beri yandan batı Dünyası da bu konferansı olumlu karşılayacaktır. Çünkü buna karşı koyacak olursa, Batılı Devletler sömürgeciliği, savaş kışkırtıcılığını destekler ve körükler duruma düşeceklerdir. Doğu Blokunda yer alan Devletler de yalnız ilgileler arasında toplanacak bir konferansı barışçı bir teşebbüs olarak alkışlayacaklardır.

6.- Bir ihtimal olarak Yunanistanın veya Makaryosun veya her ikisinin birden Konferansa katılmayı red edecekleri düşünülebilir. Ancak Dünyada sempati ile karşılanmış bir teklifi Yunanistan ve Makaryosun red etmeleri hiç de kolay olmayacaktır. Çünkü bu takdirde, Dünya Kamu oyu Türkiyeden yana olacak ve Yunanistan ile Makaryosu bir oldu bitti peşinde koşmakla suçlayacaktır.

7.- Bir başka ihtimal de böyle bir yuvarlak masa konferansında tarafların anlaşamamalarıdır. Bu takdirde de Devletler Hukukunun açık tuttuğu yollara başvurmamak mümkündür. Yani anlaşmazlık noktaları arabulucuya, hakeme veya Milletler Arası Adalet Divanına gönderilerek bunlar tarafından çözülmesi istenir.

8.- Yunanistanın veya Makaryosun Konferansa katılmayı red ederek veya bulunan çözüm yolunu uygulamaktan kaçınarak işi oldu bittiye getirmek için saldırılara devam etmesi takdirinde, meşru müdafaa durumunda kalacak olan Türkiyenin kendi haklarını ve Kıbrıslı Türk Cemaatinin haklarını, fiilen koruması kaçınılmaz olacak ve bu Dünya Kamu oyunca haklı bir davranış olarak görülecektir.

9.- Bizce tutulması gereken ve Türkiyeye itibar kazandırdığı gibi, Kıbrıs konusundaki politikaya büyük bir esneklik verecek olan makul yol budur.

BAGIMSIZ DIŞ POLİTİKA :

10.- Kıbrıs buhranı Türkiyenin bağımsız bir dış politikaya dönmesinin zorunluluğunu bütün çıplaklığı ile ortaya koymuştur. Gerek Kıbrısta işlerin bu hale gelmesi gerekse bugüne kadar bir çözüm yolu bulunamaması Türkiyenin menfaatlerini serbestçe değerlendirip buna göre serbestçe bir hareket hattı çizememiş olmasının bir sonucudur.

11.- Gerçekten de Türkiye ile Amerika arasında 12 Temmuz 1947 de ve 4 Temmuz 1948 de imzalanmış olan yardım anlaşmalarından beri Milli bağımsızlık ve egemenlik haklarımız sınırlanmış hulanuyor. Amerika ile Nato anlaşmaları çerçevesi içinde sonradan imzalanmış hulanun ikili sözleşmeler bizi daha da bağımlı bir varlık haline düşürmüştür. Bugün Türkiye hiç bir mesele hakkında egemen bir varlık olarak davranacak durumda değildir. Maliyesi, ekonomisi, iç ve dış işleri, Amerikadan bağımsız olarak işleyememektedir. Mahkemelerimizin yargı hakkı, Amerika-lılar bahis konusu olunca sınırlanmıştır. Kıbrıs Buhranında Hükümetin teşebbüsleri durdurulmuş, elimizdeki uçakları kullanamıyacağımız bize ihtar edilmiş.

12.- Millî Bağımsızlığımızı gölgeleyen egemenlik haklarımızı sınırlandıran bütün bu ağır şartlara Türkiye Amerikadan aldığı yardımlar için katlanmaktadır. Oysa, 17 yıldan beri alınan kredi ve yardımlar Türkiyeyi her bakımdan bağımlı hale düşürmekle kalmamış, üstelik kuşaklar boyunca ödemek zorunda kalacağımız ağır bir borç yükü altında bizi ezmiştir.

13.- Millî Bağımsızlığımızı, egemenlik haklarımızı ve toprak bütünlüğümüzü güvenlik altına bulundurmak için girildiği ifade edilen Amerikan ve NATO ittifakı ters bir tecelli ile Millî bağımsızlığımızı yitirmiş, egemenlik haklarımızı çığnemiş ve üstelik bu ittifakların Millî menfaatlerimizi korumadığı da şu son olaylarla ortaya çıkmıştır. Gerçekten de bu ittifaklar Türkiyenin menfaatlerine değil Amerikan menfaatlerine hizmet etmekte, yalnız Türkiyeyi ilgilendiren bir anlaşmazlıkta bizi korumamaktadır.

14.- Bugün artık Türk Milleti bütünü ile bağımsız bir politikaya dönülmesini istiyor. Hiç bir hükümet hakımızın bu kesin isteğine karşı koyamaz. Türkiye İşçi Partisi iktidarın gerçekten bağımsız bir dış politikaya doğru atacağı her adımı içtenlikle ve bütün gücü ile destekleyecektir. Ancak bu dönüşün ne gibi şartlarla mümkün olacağını iyice bilmek lazımdır.

YALINIZ TÜRKİYE İÇİN NE AMERİKAN NE SOVYET PEYKLİĞİ :

15.- Türkiyenin dış politikası ancak ve ancak Türkiyenin menfaatlerine göre uygulanır. Türkiye ne Amerikanın, ne Sovyetler Birliğinin, ne de herhangi bir Devletin veya Devletler grubunun peyki olamaz. 1923 ile 1938 arasında Atatürk'ün Millî Misakçı dış politikası, böyle bir politika idi.

16.- Bandung Konferansından beri Asyanın, Afrikanın ve Latin Amerikanın Millî Kurtuluş savaşı yaparak bağımsızlığa kavuşmuş genç Devletleri Dünya kuvvetler dengesinde gittikçe artan bir önem kazanıyorlar. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun yarısında çoğunu bu Devletler teşkil etmektedir. Üçüncü Dünya adı verilen bu Devletler Dünya barışının korunmasında söz sahibidirler. Askerî bloklara karşıdır. Nükleer silahlara karşıdır, ve Milletler arası denet altında genel bir silahsızlanmaya gidilmesini savunmaktadırlar.

17.- Bağımsız bir dış politikaya dönecek olan Türkiye Dünyada yalnız olmayacaktır. Üçüncü Dünya Devletleri ile eşitçe ve karşılıklı menfaat ve saygıya dayanan yakın münasebetler kuracaktır. Geri kalmış devletler olarak meselelerimiz birbirine yakındır.

Böylece emperyalist Devletlerin dümen suyuna girdikten sonra, yitirmiş olduğumuz ilk Millî Kurtuluş Savaşını yapmış Devlet olmanın bize sağlamış olduğu prestiji tekrar kazanmamız mümkün olacaktır.

18.- Bağımsız dış politikaya dönmenin ilk şartı, ödünler imtiyazlar karşılığında alınan dış yardım ve kredi peşinde koşmaktan vazgeçmektir. Bunu yapmadıkça bağımsız bir dış politika izlememiz mümkün değildir ama dış yardım ve kredilerden faydalanarak yabancı sermaye çevreleri ile çok kârlı yeni iş imkânları kazanmış bulunan yerli sermaye çevrelerinin, yardımların kesilmesine karşı geleceklelerini de hesaba katmak gerekmektedir. Çünkü ekonomik gücü ellerinde bulunduran bu çevreler dolayısı ile politika ile etkiliyecek güçtedirler. Bunun gibi yardım politikasında derece derece çıkar gören türlü çevrelerin ve kişilerin aynı yöndeki ayak diremeleri de küçümsememelidir.

19.- Bütün bu olumsuz etkenlerin bertaraf edilerek bağımsız bir dış politikaya kavuşulması, ancak emekçi halkımızın Yurt meselelerinde söz ve karar sahibi olması şartına bağlıdır.